

**Toivakan esi- ja
perusopetuksen
opiskeluhooltosuunnitelma
lv 2023-2024**

SISÄLLYSLUETTELO

1 Yleistä	3
2 Arvio opiskeluhuollon kokonaistarpeesta ja käytettävissä olevista opiskeluhoitopalveluista	4
2.1 Opiskeluhoitopalvelut Toivakassa	4
3 Kouluyhteisön toimenpiteet yhteisöllisen opiskeluhuollon edistämiseksi	5
3. 1 Yhteisöllisen, monialaisen opiskeluhoitoryhmän (KOR) johtaminen, kokoonpano ja toimintatavat	6
4 Toimenpiteet tarvittavien tukitoimien järjestämiseksi (yksilökohtainen opiskeluhoito)	7
4.1 Asiantuntijaryhmä/ yksilökohtainen opiskeluhoitoryhmä	7
4.1.1 Kun huoli herää	7
4.1.2 Monialaisen asiantuntijaryhmän kokoaminen	8
4.1.3 Monialaisen asiantuntijaryhmän kokoukseen ohjeistus	9
5 Opiskeluhoitokertomusten laatiminen, säilytys ja vastuhenkilön nimeäminen opetuksen järjestäjän opiskeluhoitorekisterille	10
6 Tarvittavan opiskeluhuollon järjestäminen kurinpitotoimen tai oppilaan opetukseen osallistumisen epäämisen yhteydessä	10
7 Opettajan laajaan terveystarkastukseen luokilla 1, 5 ja 8 antaman oppilaan oppimista ja hyvinvointia kuvaavan arvion toimintakäytänteet (ml. suostumuksen hankkiminen) koulussa	11
8 Oppilaan koulupäivän aikaisen erityisruokavalion tai lääkityksen ilmoittamisen käytänteet	11
9 Yhteistyön järjestäminen oppilaiden ja heidän perheidensä sekä koulussa työskentelevien ja muiden oppilaiden hyvinvointia tukevien tahojen kanssa	12
10 Oppilaiden, huoltajien, opetustoimen henkilöstön ja opiskeluhoitopalvelujen osallisuus opetuksen järjestäjän opiskeluhoitosuunnitelman laatimiseen ja yhteisöllisen opiskeluhoillon toteuttamiseen	12
11 Koulun opetus- ja muun henkilöstön perehdytys ja osaamisen varmistaminen yhteisöllisessä työssä	13
12 Opiskeluhoillon moniammatillinen yhteistyö tehostetun ja erityisen tuen, joustavan perusopetuksen ja sairaalaopetuksen yhteydessä	13
13 Yhteistyö muiden oppilaiden hyvinvointia tukevien tahojen kanssa kuten nuorisotoimi, lastensuojelu, erikoissairaanhoido ja poliisi	14
14 Yhteisöllisen ja yksilökohtaisen opiskeluhoillon periaatteista ja toiminnasta tiedottaminen oppilaille, huoltajille, henkilöstölle ja yhteistyötahoille	14
15 Suunnitelmat oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä sekä kriisisuunnitelma	14
15.1 Kriisisuunnitelma (suunnitelma kriisi-, uhka- ja vaaratilanteiden varalle)	15
15.2 Poissaolomalli	15
15.3 Toivakan perusopetuksen poissaolomalli	18
16 LÄHTEITÄ JA LINKKEJÄ	19
17 LIITTEET	20

1 Yleistä

Yhteisöllisessä opiskeluhoitotyössä seurataan, arvioidaan ja kehitetään koulu yhteisön ja oppilasryhmien hyvinvointia. Lisäksi huolehditaan koulu ympäristön terveellisyydestä, turvallisuudesta ja esteettömyydestä.

Yhteisöllisten toimintatapojen kehittämisessä tehdään yhteistyötä oppilaiden, huoltajien sekä muiden lasten ja nuorten hyvinvointia edistävien viranomaisten ja toimijoiden kanssa. Oppilaiden ja huoltajien osallisuus ja kuulluksi tuleminen on yhteisöllisessä opiskeluhoitossa tärkeää, ja koulu hyvinvointia ja oppimista vahvistavaa.

Opiskeluhoito luo koulu yhteisössä edellytyksiä avoimelle vuorovaikutukselle, huolenpidolle ja yhteenkuuluvuudelle.

Keski-Suomen alueellinen opiskeluhoitoyhteistyöryhmä toimii hyvinvointialueen sekä koulutuksen järjestäjien yhteistyöelimenä. Yhteistyöryhmä valmistelee alueellisen opiskeluhoitosuunnitelman Keski-Suomen hyvinvointialueelle. Suunnitelma pohjautuu alueella toimivien koulutuksen järjestäjien opiskeluhoitonsuunnitelmiin ja se liitetään osaksi Keski-Suomen hyvinvointialueen hyvinvointisuunnitelmaa. Opiskeluhoitosuunnitelma käsitellään valmistelun jälkeen vuoden 2023 syksyllä lasten, nuorten ja perheiden lautakunnassa ja aluehallituksessa. Suunnitelman hyväksymisestä päättää aluevaltuusto.

Opiskeluhoito tarjoaa kouluterveydenhuollon, opiskeluterveydenhuollon sekä kuraattori- ja psykologipalveluita. Opiskeluhoitonsuunnitelman tavoitteena on edistää oppilaiden ja koko koulu yhteisön ja - ympäristön hyvinvointia, huoltajien kanssa tehtävää yhteistyötä ja oppilaiden osallisuutta.

Opiskeluhoitonsuunnitelman toteuttamista, arviointia ja kehittämistä sekä oppilaiden ja koulu yhteisön hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden seuraamisen käytänteiden ja keskeisten tulosten kokoamiseksi laaditaan Toivakassa koulujen yhteinen opiskeluhoitosuunnitelma. Suunnitelma pohjaa Toivakan kunnan lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaan ja se laaditaan yhteistyössä koulun henkilöstön, oppilaiden ja heidän huoltajiensa kanssa ja sitä tarkistetaan sekä tarkastellaan lukuvuosittain. Opiskeluhoitosuunnitelma korvaa aiemman opiskeluhoitonsuunnitelman paikallisen opetussuunnitelman.

Opiskeluhoito kuuluu kaikille toimijoille ja on tärkeä osa koulujen toimintakulttuuria.

2 Arvio opiskeluhuollon kokonaistarpeesta ja käytettävissä olevista opiskeluhoitopalveluista

Arvioon opiskeluhuollon kokonaistarpeesta ja käytettävissä olevista opiskeluhoitopalveluista (kouluterveydenhuolto sekä kuraattori- ja psykologipalvelut) kootaan tiedot molemmilta koululta. Tiedot ilmoitetaan opetuksen järjestäjän opiskeluhoitosuunnitelmassa opiskeluhoitopalvelujen ammattilaisten henkilötyövuosina. Arvioilla varmistetaan opiskeluhoitopalvelujen riittävyys huomioiden oppilaiden ja kouluyhteisön tarpeet, terveystarkastusten ja henkilöstömitoitusten toteutuminen sekä palvelujen järjestäminen määrääjässä.

Arvioon kokonaistarpeesta sisältyvät yksilökohtaisessa ja yhteisöllisessä opiskeluhoitotyössä sekä opiskeluhuollon yhteistyössä tarvittavat resurssit. Kokonaistarpeen arviossa huomioidaan sekä kouluyksiköiden määrä, koulujen oppilasmäärä että toimintaympäristön erityispiirteet. Arviossa huomioidaan lisäksi esimerkiksi eri ikäisten, tehostettua ja erityistä tukea tarvitsevien ja maahanmuuttotaustaisten oppilaiden lukumäärät ja osuudet. Arviossa hyödynnetään monipuolisesti paikallista lasten ja nuorten terveyttä, hyvinvointia ja elinoloja koskevaa seurantatietoa, jota kootaan myös oppilailta ja huoltajilta, opetushenkilöstöltä ja opiskeluhoitopalvelujen ammattilaisilta.

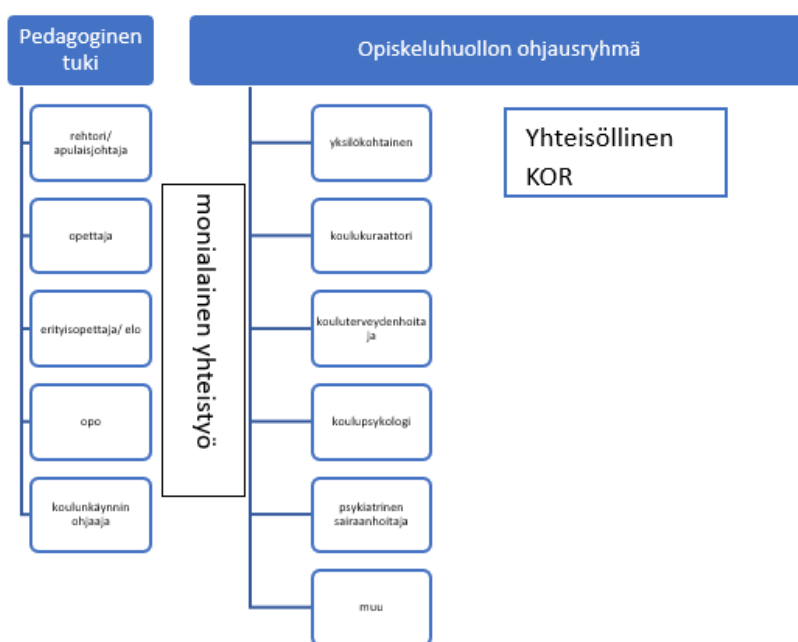
2.1 Opiskeluhoitopalvelut Toivakassa

Opetuksen järjestäjän arviossa käytettävissä olevista opiskeluhoitopalveluista ilmoitetaan kaikkien opiskeluhoitopalvelujen ammattilaisten (kouluterveydenhuolto sekä kuraattori- ja psykologipalvelut) henkilötyövuodet.

- Kouluterveydenhoitajan htv Toivakassa on 0.9
- Koulukuraattorin htv Toivakassa on 0.4
- Psykologipalvelut htv Toivakassa on 0.4
- Koululääkäri Toivakassa on 0.1
- Lisäksi opiskelijoita tukevia palveluita ovat mielenterveys ja päihde- perustason palvelut nuorisovastaanotolta henkilötyövuosina 0.4.

3 Koulu yhteisön toimenpiteet yhteisöllisen opiskelu huollon edistämiseksi

Yhteisöllinen opiskelu huolto on tärkeä osa perusopetuksen toimintakulttuuria ja sen kehittäminen edellyttää johtamista. Oppilaiden terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen kuuluu oppilas- ja opiskelijahuoltolain 6 §:n (opetus suunnitelman mukainen ja opetuksen järjestäjän opiskelu huolto) mukaisesti yhteisöllisen työn kokonaisuuteen. Tällä tarkoitetaan toimintaa, jonka avulla seurataan ja kehitetään yhteisöllistä ja yksilöllistä hyvinvointia sekä terveellisen, turvallisen ja esteettömän oppimisympäristön syntymistä, edistetään mielenterveyttä ja oppimista sekä ehkäistään syrjäytymistä. Koulun henkilökunnalla on ensisijainen vastuu koulu yhteisön hyvinvoinnista.

Opiskelu huollon ohjausryhmä

Opiskelu huollon ohjausryhmä vastaa opetuksen järjestäjän opiskelu huollon yleisestä suunnittelusta, kehittämisestä, ohjauksesta ja arvioinnista. Toivakassa opiskelu huollon ohjausryhmänä toimii koulujen yhteinen yhteisöllinen opiskelu huoltoryhmä (KOR).

Yllä olevassa kuvassa kuvataan monialaista yhteistyötä, jolla oppilaiden oppimista, koulunkäyntitaitoja sekä hyvinvointia tuetaan. Pedagogista tukea antavat kaikki opetushenkilöstöön kuuluvat, opiskelu huollon palveluita tarjoavat hyvinvointialueen opiskelu huollon työntekijät. Opiskelu huolto kuuluu kaikille koulujen opetushenkilöstössä ja kunnan omia opiskelu huollon palveluita tarjoaa lisäksi NEPSY-kasvatusohjaaja. Koulujen yhteisöllisen opiskelu huoltoryhmän muodostavat kaikki edellä mainitut yhdessä.

Koulujen yhteisöllinen opiskeluhoitoryhmä KOR

Oppilaitoskohtainen opiskeluhoitoryhmä vastaa yhteisöllisestä opiskeluhollost. Yhteisöllinen opiskeluhoito on osa toimintakulttuuria, jolla edistetään opiskelijoiden osallisuutta, oppimista, hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta.

Monialainen yksilökohtainen asiantuntijaryhmä

Erilaisissa kokoonpanoissa kokoontuva monialainen yksilökohtainen asiantuntijaryhmä vastaa yksittäistä oppilasta/opiskelijaa koskevasta opiskeluhollost. Monialainen yksilökohtainen opiskeluhoito voi olla tarpeellista oppilaan tuen tarpeen selvittämiseksi ja opiskeluholon tuen järjestämiseksi.

3. 1 Yhteisöllisen, monialaisen opiskeluhoitoryhmän (KOR) johtaminen, kokoonpano ja toimintatavat

Toivakassa yhteisöllinen, monialainen opiskeluhoito järjestetään koulujen yhteisenä ja tiiviissä yhteistyössä yhtenäisellä opinpolulla.

Yhteisöllinen opiskeluhoitoryhmä toimii samalla kunnan opiskeluholon ohjausryhmänä.

Koulukohtaisen, yhteisöllisen opiskeluhoitoryhmän (KOR, molempien koulujen yhteinen) tehtävänä on oppilaiden oppimista, hyvinvointia, terveyttä, sosiaalista vastuullisuutta, vuorovaikutusta ja osallisuutta sekä oppimisympäristön terveellisyyttä, turvallisuutta ja esteettömyyttä edistävä työ, oppilashuollon suunnittelu ja kehittäminen, terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen ja ongelmia ehkäisevä työ.

Yhteisöllinen opiskeluhoito on kaikkien vastuulla. Hyvä yhteistyö oppilaan ja kodin kanssa pohjautuu luottamukseen. Opettaja toimii kouluarjessa oppilaan lähimpänä aikuisena ja toimii täten arvokkaassa asemassa paitsi oppimisen myös muun hyvinvoinnin tukijana.

Luottamussuhdetta oppilaaseen ja tämän huoltajiin rakennetaan ensikohtaamisesta alkaen.

Tärkeä viesti luottamuksen rakentamisen näkökulmasta oppilaalle ja tämän vanhemmille on se, että opettaja arvostaa perhettä omien asioidensa asiantuntijana. Vaikeuksienkin keskellä inhimillisyyttä, luottamus sekä voimavarojen ja vahvuuksien etsiminen luovat hyvää pohjaa toimivalle yhteistyölle.

Koulujen yhteisölliseen opiskeluhoitoryhmään (KOR) kuuluvat rehtori (puheenjohtaja), koulujen apulaisjohtajat, opinto-ohjaaja, erityisopettajat, NEPSY-kasvatusohjaaja, kouluterveydenhoitaja ja koulukuraattori. KOR-ryhmä kokoontuu kerran kuukaudessa, kuukauden viimeisenä keskiviikkona klo 15-16.

KOR-ryhmään kutsutaan edellisten lisäksi osallistumaan luokan- ja aineenopettajia, eri erityistehtävistä vastaavia, huoltajia, oppilaita ja/tai yhteistyökumppaneita riippuen käsiteltävistä asioista.

Poissaolojen ennaltaehkäisyyn ja suunnitelmalliseen seurantaan (ml. seurantamenetelmät ja -tiedot) sekä poissaoloihin puuttumiseen Toivakassa on laadittu [poissaolomalli](#), minkä tarkentamiseksi on kuvattu poissaolomallin edellyttämä työn- ja vastuunjako sekä luvattomista poissaoloista

ilmoittaminen huoltajalle. (Kohtaan tulossa mahdollisesti muutoksia sitouttavan koulu yhteistyön toimintamallia koskevan perusopetuslain muutoksen ja perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden vastaavan uudistuksen myötä).

Tupakkatuotteiden ja muiden päihteiden käytön ehkäisemisen ja käyttöön puuttuminen kuvataan koulujen järjestyssäännöissä: [koulukeskuksen järjestyssäännöt](#) ja [Kankaisten kyläkoulun järjestyssäännöt](#).

Yhteistyö ja käytänteet koulu ympäristön terveellisyys ja turvallisuus sekä koulu yhteisön hyvinvoinnin tarkastuksissa kuvataan koulujen vuosittaisessa toimintasuunnitelmassa.

4 Toimenpiteet tarvittavien tukitoimien järjestämiseksi (yksilökohtainen opiskelu huolto)

Yksilökohtaisella opiskelu huollolla tarkoitetaan kouluterveydenhuollon palveluja, opiskelu huollon kuraattori- ja psykologipalveluja sekä yksittäistä oppilasta koskevaa monialaista yksilökohtaista opiskelu huoltoa, jota toteutetaan monialaisessa asiantuntijaryhmässä. Yksilökohtaisessa opiskelu huollossa seurataan ja edistetään oppilaan kokonaisvaltaista terveyttä, hyvinvointia, osallisuutta ja oppimista, ehkäistään ongelmia ja tarjotaan varhaista tukea.

Yksilökohtainen opiskelu huolto perustuu aina oppilaan sekä tarvittaessa huoltajan suostumukseen. Oppilaan osallisuus ja mielipiteet otetaan huomioon toimenpiteissä ja ratkaisuisa hänen ikänsä ja kehitystasonsa mukaisesti. Yksilökohtaisessa työssä noudatetaan tietojen luovuttamista, saamista ja salassapitoa koskevia säännöksiä.

Monialainen asiantuntijaryhmä kootaan yksittäisen opiskelijan tai opiskelijaryhmän opiskelu huollon tuen tarpeen selvittämiseksi ja palvelujen järjestämiseksi. Ryhmän kokoa se opetushenkilöstön tai opiskelu huollon palvelujen edustaja, jolle asia työtehtävien perusteella kuuluu tai jolle huoli herää. Asiantuntijaryhmän tapauskohtainen kokoonpano perustuu yksilölliseen harkintaan, käsiteltävään asiaan ja siinä vaadittavaan osaamiseen. Asiantuntijaryhmään voidaan nimetä asiantuntijoita jäseneksi vain oppilaan ja hänen huoltajansa suostumuksella. Asiantuntijaryhmä nimeää keskuudestaan vastuuhenkilön. Yksilöidyllä kirjallisella suostumuksella asiantuntijaryhmään voi kuulua myös muita tarvittavia yhteistyötahoja.

4.1 Asiantuntijaryhmä/ yksilökohtainen opiskelu huoltoryhmä

4.1.1 Kun huoli herää

Jokainen opettaja ja ohjaaja kohtaa työssään hetkiä, jolloin huoli oppilaasta herää. Huoli voi liittyä oppimiseen tai esimerkiksi oppilaan kotielämään tai sosiaalisiin taitoihin. Huolen herätessä tärkeää on nopea yhteydenotto kotiin. Hyvä käytäntö on sopia tapaaminen tai puhelinkeskustelu aika oppilaan huoltajan kanssa.

Puheluun tai tapaamiseen opettajan on hyvä valmistautua konkretisoimalla huoli ensin itselleen kirjaamalla vastaukset seuraaviin kysymyksiin:

- Mistä olen huolissani?
- Mistä huoli on syntynyt? - konkreettisia esimerkkejä tapahtumista
- Minkälaista apua toivon huoltajilta?

Puhelun aikana tai välittömästi sen jälkeen on hyvä koota puhelimesta keskustellut ja mahdollisesti sovitut asiat Wilmaan, jotta niihin voidaan tarvittaessa myöhemmin palata.

Varsinainen yksilökohtainen asiantuntijaryhmä kootaan tapauskohtaisesti ja vastuu koollekutsumisesta kuuluu sille henkilölle, kenellä huoli oppilaasta on herännyt. Ensisijaisesti työtehtävien puolesta ryhmän kokoaminen kuuluu luokan- aineen- erityisopettajalle tai luokanvalvojalle. Huoltajalla ei ole oikeutta kieltää alaikäistä lastaan käyttämästä opiskeluhuollon palveluita, mutta yhteistyö huoltajien kanssa ryhmää kootessa on välttämätöntä ja huoltajalta pyydetään lupa ryhmän kokoonpanoon. Ryhmään kuuluvat kussakin yksittäisessä tapauksessa ainoastaan sellaiset henkilöt (asiantuntijat), joille asia välttämättä kuuluu.

Yksilökohtaisen opiskeluhuollon prosessimalli

1 Huoli oppilaan hyvinvoinnista herää (opiskeluhuollon konsultaation mahdollisuus)
1.1 Tilanne selviteltävissä keskusteluin ja huoltajien kanssa tehtävän yhteistyön voimin
1.2 Yhteys kotiin
2 Huoli jatkuu: asiantuntijaryhmän kokoaminen
2.1 Asiantuntijaryhmän kokoaminen
3 Tilanne vaarantaa vakavasti lapsen kasvua ja kehitystä tai epäily lapsen kohdistuneesta rikoksesta: Lastensuojeluilmoitus tai rikosilmoitus sekä konsultaation mahdollisuus

4.1.2 Monialaisen asiantuntijaryhmän kokoaminen

Monialainen asiantuntijaryhmä kootaan yksittäisen opiskelijan tai opiskelijaryhmän opiskeluhuollon tuen tarpeen selvittämiseksi ja palvelujen järjestämiseksi. Ryhmän kokoaa se opetushenkilöstön tai opiskeluhuollon palvelujen edustaja, jolle asia työtehtävien perusteella kuuluu. Asiantuntijaryhmän tapauskohtainen kokoonpano perustuu yksilölliseen harkintaan, käsiteltävään asiaan ja siinä vaadittavaan osaamiseen. Asiantuntijaryhmään voidaan nimetä asiantuntijoita jäseneksi vain oppilaan, tai hänen huoltajansa suostumuksella. Asiantuntijaryhmä nimeää keskuudestaan vastuuhenkilön. Opiskelijan yksilöidyllä kirjallisella suostumuksella hänen asiansa käsittelyyn voi osallistua myös muita tarvittavia yhteistyötahoja tai opiskelijan läheisiä.

Asiantuntijaryhmän kokoamisesta on mahdollista konsultoida opiskeluhuollon työntekijöitä, jotta nämä voivat auttaa pohtimaan ryhmän kokoonpanoa, mutta myös huoltajien oma näkemys paikalle kutsuttavista henkilöistä otetaan huomioon. Monialaiseen

asiantuntijaryhmään kuuluu aina sekä opetushenkilöstöä että opiskeluhoollon palveluiden edustajia sopimuksen mukaan.

Huoltajien, lapsen sekä opettajan ja muun henkilökunnan lisäksi paikalle voidaan kutsua muita lapsen asioissa mukana olevia toimijoita esimerkiksi terveydenhuollosta ja erikoissairaanhoidosta.

Oppilas voi ikä ja kehitystaso huomioiden osallistua osittain tai kokonaan.

Ennen ryhmän kokoontumista sekä vähintään kokouksen alkaessa huoltajille ja oppilaalle selvitetään kokoonpanon tarkoitus ja osallistujat, pyydetään lupa (kirjallisesti).

4.1.3 Monialaisen asiantuntijaryhmän kokoukseen ohjeistus

Ennen asiantuntijaryhmän kokoontumista työntekijät sopivat siitä kuka johtaa puhetta.

Jokaisen työntekijän tulee valmistautua tapaamiseen miettimällä etukäteen mitkä ovat ne asiat, jotka juuri hänen tulee ottaa puheeksi.

Puheenjohtaja aloittaa tapaamisen kertomalla miksi ollaan paikalla, esittelemällä läsnäolijat ja käymällä läpi tapaamisen etenemisjärjestyksen.

Ensimmäinen puheenvuoro annetaan lapselle ja tämän huoltajalle, miten he itse näkevät ja kokevat lapsen tilanteen.

Seuraavaksi **eri työntekijät kertovat** omat näkemyksensä ja kokemuksensa vuorollaan; tärkeää tässä on konkreettisten esimerkkien kertominen.

Perheelle on hyvä antaa tilaa esittää kysymyksiä lapsen tilanteesta.

Kun näkemykset ja kokemukset on kootusti käyty läpi, suunnitellaan **tarvittavia tukitoimenpiteitä ja jatkotoimia**.

Kokoontumisen päätteeksi **vedetään yhteen** kokoontumisen sisältö ja sovitut jatkotoimenpiteet. On yleistä, että tilanteen seuraamiseksi sovitaan seurantapalaveri tilanteeseen sopivan ajan päähän.

Yksilökohtaisen opiskeluhoollon monialaisen asiantuntijaryhmän kokoontumisesta laaditaan **opiskeluhooltokertomus**.

On syytä muistaa, että koulun ja opiskeluhoollon velvollisuus on järjestää oppilaan tukemiseksi tarvittavat tukitoimet, joten esim. resurssikysymykset ja konkreettiset koulupäivän järjestelyt eivät kuulu käsiteltäviksi tässä tapaamisessa. Tarvittavien järjestelyiden suhteen voidaan järjestää neuvotteluja myöhemmin.

Mikä oppilaan tueksi käytettävissä olevat resurssit eivät ole selvillä tapaamisen hetkellä, ne selvitetään jälkikäteen.

Yksilöllisen opiskeluhooltopalaverin runko

1. Todetaan osallistujat ja pyydetään lupa kokoonpanolle oppilaalta ja huoltajilta
2. Todetaan palaverin tarkoitus
3. Aikataulu

4. Aiheen käsittely
  - kodin puheenvuoro
  - koulun puheenvuoro
  - opiskeluhuollon työntekijöiden puheenvuoro
5. Yhteenveto, sovitut toimenpiteet ja vastuut
6. Seuranta

5 Opiskeluhooltokertomusten laatiminen, säilytys ja vastuuhenkilön nimeäminen opetuksen järjestäjän opiskeluhooltorekisterille

Opiskeluhooltokertomus laaditaan Wilmaan, jossa se säilytetään oppilaan koko perusopetuksen ajan. Oppilaan muuttaessa eri paikkakunnalle kesken perusopetuksen, häntä koskevat asiakirjat mukaan lukien opiskeluhooltokertomukset, siirretään uuteen kouluun ja arkistoidaan pois Wilmasta. Opiskeluhooltosuunnitelmia ei tulosteta paperille.

Oppilaalla itsellään (ikä ja kehitystaso huomioiden) sekä hänen huoltajallaan on pääsy Wilmassa itseään koskeviin opiskeluhooltokertomuksiin.

Rehtori-sivistysjohtaja vastaa opetuksen järjestäjän opiskeluhooltorekisteristä.

6 Tarvittavan opiskeluhuollon järjestäminen kurinpitotoimen tai oppilaan opetukseen osallistumisen epäämisen yhteydessä

Opiskeluhoolto ei ole kurinpitoa, mutta oppilaalla on oikeus opiskeluhuollon palveluihin kurinpitotoimen tai opetukseen osallistumisen epäämisen (määräaikainen erottaminen) yhteydessä. Käytännössä oppilaalle ja hänen huoltajalleen ilmoitetaan tästä oikeudesta ja oppilas ohjataan kuraattorin tai psykologin palveluihin. Kuraattori tai psykologi järjestää mahdollisuuden tapaamiseen joko samana tai seuraavana koulupäivänä.

7 Opettajan laajaan terveystarkastukseen luokilla 1, 5 ja 8 antaman oppilaan oppimista ja hyvinvointia kuvaavan arvion toimintakäytänteet (ml. suostumuksen hankkiminen) koulussa

Terveydenhoitaja jakaa THL:n ”Oppilaan oppiminen ja hyvinvointi koulussa” -lomakkeet oppilaille kotiin vietäviksi hyvissä ajoin ennen laajoja terveystarkastuksia. Kotona huoltajat ja 8.luokkalaiset oppilaat allekirjoittavat lomakkeelta tiedonsiirtoluvan ja täyttävät omat osuutensa lomakkeesta. Lomake palautetaan kouluterveydenhoitajalle yhdessä muiden terveystarkastuksessa käytettävien esitietolomakkeiden kanssa ja terveydenhoitaja toimittaa tiedonsiirtoluvalla varustetut lomakkeet opettajan/luokanvalvojan täytettäväksi. Opettaja täyttää lomakkeet ja antaa ne kouluterveydenhoitajalle.

Terveystarkastuksessa huoltaja ja oppilas näkevät lomakkeen ja sen teemoista keskustellaan osana oppilaan kokonaisvaltaista terveyden ja hyvinvoinnin arviota. Mikäli tarkastuksessa nousee esiin asioita, joita opettajan olisi hyvä tietää, niin siirrettävistä tiedoista sovitaan yhdessä ja kouluterveydenhuollon toimija kirjaa ne lomakkeelle kohtaan ”Opettajalle annettavat tiedot”. Tässä kohtaa tarvitaan huoltajalta myös uusi allekirjoitus tiedonsiirtoa varten. Lomake toimitetaan siis vielä takaisin opettajalle nähtäväksi, mikäli kouluterveydenhuollolla on opettajalle tarpeellisia ”terveysiä” oppilaan opetuksen, yksilöllisten tarpeiden huomioimisen tai tuen järjestämisen kannalta.

8 Oppilaan koulupäivän aikaisen erityisruokavalion tai lääkityksen ilmoittamisen käytänteet

Erityisruokavalion ilmoittamiseen on ollut käytössä Seututerveyskeskuksen aikainen ”Ilmoitus erityisruokavaliosta päivähoitossa/koulussa” -lomake, jonka on saanut terveydenhoitajalta. Lomake on täytetty yhdessä vanhempien ja oppilaan kanssa terveystarkastuskäynnillä tai vanhemmat ovat täyttäneet hakemansa lomakkeen itse kotona ja toimittaneet terveydenhoitajalle allekirjoitettavaksi. Erityisruokavalio terveydellisistä syistä (esim. hankalat allergiaoireet), on edellyttänyt terveydenhoitajan todistusta/allekirjoitusta. Terveydenhoitaja on toimittanut lomakkeen koulun keittiölle.

Todistusta ei ole edellytetty laktoosittoman tai kasvisruokavalion saamiseksi. Sen sijaan huoltaja täyttää lomakkeen myös lapsen tarvitsemasta uskonnollisiin/eettisiin syihin perustuvasta ruokavaliosta. Huoltajan vastuulla on ollut ilmoittaa ruokavaliosta tapahtuvat muutokset suoraan keittiölle tai terveydenhoitajalle tai opettajalle, jotka voi tiedon myös viedä eteenpäin.

Koulupäivän aikaisiin lääkityksiin liittyen on ollut käytössä "Koululaisen lääkehoidon yksilöllinen suunnitelma" -lomake, joita on saanut terveydenhoitajalta. Huoltajat ovat täyttäneet lomakkeen kotona tai yhteistyössä opettajan/ohjaajan kanssa ja siihen määritellään mm. tiedot lääkkeestä, lääkehoitoon perehdyttämisestä, sekä missä tilanteissa lääkettä käytetään ja miten toimitaan lääkityksen tapahduttua.

Vanhemmilla on vastuu lääkkeiden voimassaolosta sekä hävityksestä. Lääkehoidon suunnitelmaa päivitetään tilanteen muuttuessa ja on vanhempien vastuulla ilmoittaa muutoksista opettajalle ja kouluterveydenhuoltoon. Kopio lääkehoitosuunnitelmasta on aiemmin ollut terveydenhoitajalla, opettajalla sekä perheellä.

Koulujen lääkehoitosuunnitelmasta saadaan päivitettyt ohjeet ja käytänteet hyvinvointialueelta syksyn 2023 aikana.

9 Yhteistyön järjestäminen oppilaiden ja heidän perheidensä sekä koulussa työskentelevien ja muiden oppilaiden hyvinvointia tukevien tahojen kanssa

Opiskeluhoolto on kaikkien kouluyhteisössä työskentelevien ja opiskeluhoitopalvelujen ammattilaisten yhteinen tehtävä. Oppilaiden, huoltajien, opetustoimen henkilöstön ja opiskeluhoitopalvelujen työntekijöiden sekä yhteistyötahojen osallisuus opiskeluhoollon toimintatapojen suunnittelussa, toteuttamisessa ja arvioinnissa on opiskeluhoollissa keskeistä. Tämä edellyttää yhteisiä toimintatapoja ja erityisesti opetuksen järjestäjän ja hyvinvointialueen yhteistyötä.

10 Oppilaiden, huoltajien, opetustoimen henkilöstön ja opiskeluhoitopalvelujen osallisuus opetuksen järjestäjän opiskeluhoitosuunnitelman laatimiseen ja yhteisöllisen opiskeluhoollon toteuttamiseen

Lukuvuoden 2023-2024 opiskeluhoitosuunnitelman laatimista on käsitelty opiskeluhoollon ohjausryhmässä, johon kuuluvat sekä opiskeluhoollon palveluita tarjoavat työntekijät sekä opetushenkilöstöstä rehtori, koulujen apulaisjohtajat ja erityisopettajat. Opiskeluhoitosuunnitelma on laadittu yhteiskirjoittaen.

Alueellinen opiskeluhooltosuunnitelma on myös valmisteilla ja luonnosvaiheessa, valmistumassa vuosien 2023-2024 vaihteessa, jolloin varaudumme myös päivittämään paikallista opiskeluhooltosuunnitelmaa.

Yhteisöllinen, monialainen opiskeluhooltoryhmä (KOR) käsittelee lukuvuoden ensimmäisessä kokouksessaan laadittua opiskeluhooltosuunnitelmaa ja kokoaa suunnitelman pohjalta askelmerkit suunnitelman konkretisointiin ja toteuttamiseen arjessa. KOR-ryhmään kuuluvat opiskeluhoollon palveluita tarjoavan henkilöstön (kouluterveydenhoitaja, koulukuraattori) lisäksi opetushenkilöstöstä rehtori, apulaisjohtajat, erityisopettajat, NEPSY-kasvatusohjaaja sekä huoltajien edustaja. Oppilaiden edustaja kutsutaan mukaan tarvittaessa.

11 Koulun opetus- ja muun henkilöstön perehdytys ja osaamisen varmistaminen yhteisöllisessä työssä

Opiskeluhoollon käytänteet ovat osa perehdytystä ja jokaisen lukuvuoden alkua. Opiskeluhooltosuunnitelma on opetushenkilöstön luettavissa ja kommentoitavissa sekä opiskeluhoollon käytänteitä koskevat ohjeet kaikkien saatavilla (Wilma, Pedanet, Drive).

12 Opiskeluhoollon moniammatillinen yhteistyö tehostetun ja erityisen tuen, joustavan perusopetuksen ja sairaalaopetuksen yhteydessä

Tehostetun ja erityisen tuen valmisteluvaiheessa opettaja/opettajat konsultoivat opiskeluhoollon työntekijöitä puhelimitse tai sopien konsultointiajan. Tarvittaessa pedagogisen selvityksen yhteydessä voidaan pyytää myös lääkärin lausunto, jos oppilaan terveydentila tai muut syyt edellyttävät erityisen tuen päätöstä.

Sairaalaopetuksen yhteydessä opiskeluhoollon moniammatillista yhteistyötä tehdään tarpeen mukaan.

Opiskeluhoollon toimijat ja muutkin hyvinvointialueen peruskouluikäisten kanssa työskentelevät voivat myös kysyä neuvoa Kukkulan sairaalakoulun konsultoivalta psykologilta tai kuraattorilta. Koulunkäynnin haasteet voivat liittyä esimerkiksi kiusaamiseen, haastavaan käytökseen, tarkkaavuuden- ja toiminnanohjauksen pulmiin, mielenterveyden haasteisiin tai koulua käymättömyyteen. Konsultaation voi tehdä nimettömänä tai nimellisenä, jolloin on kysyttävä lupa huoltajilta.

13 Yhteistyö muiden oppilaiden hyvinvointia tukevien tahojen kanssa kuten nuorisotoimi, lastensuojelu, erikoissairaanhoido ja poliisi

Koulunuorisotyö sekä vapaa-ajan palveluiden, nuorisotyön, lastensuojelun sekä etsivä nuorisotyöntekijä ovat kutsuttaessa yhteistyöhön tarpeen ja yksilöllisen arvioinnin mukaan. Nuorisovakan toimintaa kehitetään osana monialaista yhteistyötä.

Toivakan-Joutsan 4H-yhdistys tekee tiivistä yhteistyötä Toivakan koulujen kanssa. Yhteistyön sisältöjen tarkoitus on tukea opetussuunnitelmaa, aktivoida nuoria ja vahvistaa toimintamenetelmänä tekemällä oppimista. Kouluyhteistyö rakentuu 4H-arvoille: harkinta, harjaannus, hyvyys ja hyvinvointi. Kouluyhteistyöstä esimerkkeinä ovat Ajokortti työelämään -koulutukset yseille, eri teemoilla (yrittäjäyys, viikingit, Harry Potter) olevat pakopelit ja seppopelit (kirjaston käyttö, Adventure Race), metsäpäivät sekä Bisneskisa yseille.

14 Yhteisöllisen ja yksilökohtaisen opiskeluhuollon periaatteista ja toiminnasta tiedottaminen oppilaille, huoltajille, henkilöstölle ja yhteistyötahoille

Viestintä kodin ja koulun välillä tapahtuu lähinnä Wilman, mutta myös Pedanetin kautta. Henkilöstön ohjeita sijaitsee Wilmassa, Pedanetissa, lukuvuosiohjeessa ja niitä käsitellään VESO:ssa, YS-kokouksissa sekä muissa henkilöstöpalavereissa.

15 Suunnitelmat oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä sekä kriisisuunnitelma

Oppilaalla on oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön, johon kuuluu fyysinen, psyykinen, sosiaalinen ja pedagoginen turvallisuus. Turvallisuuden varmistaminen edellyttää opetuksen järjestäjältä suunnitelmallista toimintakulttuurin kehittämistä, yhteistä valmistelua ja yhteisten toimintatapojen luomista koulujen kanssa. Opetuksen järjestäjä perehdyttää henkilöstönsä ja opiskeluhuoltopalvelujen ammattilaiset toimintatapoihin erilaisissa ongelmatilanteissa sekä huolehtii tiedottamisesta ja suunnitelmien päivityksestä.

Tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelmaa päivitetään lukuvuoden 2023-2024 aikana yhteistyössä hyvinvointisuunnittelijan kanssa.

Opetuksen järjestäjän opiskeluhoitosuunnitelmassa kuvataan erikseen toimenpiteet väkivallan, kiusaamisen ja häirinnän ehkäisemiseksi, niiden esiintyvyyden seuraamiseksi ja ongelmatilanteisiin puuttumiseksi sekä jälkiseurannan edellyttämät käytänteet. Suunnitelmassa kuvataan opettajan tai rehtorin velvoite ilmoittaa tietoonsa tulleesta oppimisympäristössä tai koulumatkalla tapahtuneesta häirinnästä, kiusaamisesta, syrjinnästä tai väkivallasta niistä epäillyn ja niiden kohteena olevan oppilaan huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle.. Lisäksi kuvataan toimintatavat tukea tarvitsevan oppilaan (teon kohde ja tekijä) ohjaamiseksi opiskeluhoitopalveluihin. Kuvaus yhteistyöstä huoltajien kanssa sekä viranomaisyhteistyö ml. toimintatavat koskien ilmoitusvelvollisuutta sosiaalitoimeen ja/tai poliisille ovat osa suunnitelmia.

15.1 Kriisisuunnitelma (suunnitelma kriisi-, uhka- ja vaaratilanteiden varalle)

Opetuksen järjestäjän opiskeluhoitosuunnitelmaan sisältyy kriisisuunnitelma, jossa kuvataan toiminta äkillisissä kriiseissä, uhka- ja vaaratilanteissa. Suunnitelmassa kuvataan kriisitilanteiden ehkäisy, niihin varautuminen ja toimintatavat kriisitilanteissa sekä toimintavalmiuksien harjoittelu. Lisäksi suunnitelmassa kuvataan tämän kokonaisuuden johtamisen periaatteet, yhteistyö sekä työn- ja vastuunjako. Suunnitelmassa kuvataan sisäisen ja ulkoisen viestinnän sekä opetuksen järjestäjän ja koulun välisen tiedottamisen periaatteet. Suunnitelma valmistellaan yhteistyössä hyvinvointialueen ja muiden tarvittavien viranomaisten kanssa ottaen huomioon muut uhka-, vaara ja kriisitilanteita koskevat ohjeistukset sekä psykososiaalisen tuen järjestämisen periaatteet.

Toivakan kouluilla on olemassa lakisääteinen opetussuunnitelmaan kuuluva turvallisuussuunnitelma ja kriisisuunnitelma sekä [turvallisuus- ja pelastautuminen vuosikello](#)

15.2 Poissaolomalli

1 Poissaolojen ennaltaehkäisy

Poissaoloja voidaan ennaltaehkäistä monin tavoin. Ennaltaehkäiseviä menetelmiä tai toimintatapoja ovat esimerkiksi

- Yhteisöllinen opiskeluhoito (KOR) ilmiöiden käsittely
- Sujuva yhteistyö kotien ja koulun välillä (aktiivinen yhteydenpito, vanhempainillat, vanhempainyhdistys ja -toimikunta, vanhempainvartit, muut tapahtumat)
- Tunne- ja vuorovaikutustaitojen vahvistaminen (vuosikello, nuorisotyö koulussa, SohVa-toiminta, SohVa-taidekerho, opiskeluhoito, NEPSY- kasvatusohjaajan vetämät harjoitukset, KaMu, oppilaskunta- ja tukioppilastoiminta)
- Hyvät oppilas-opettaja/-ohjaajasuhteet, joita jokainen opetushenkilöstöön kuuluva edistää päivittäisessä työssään

- Oppilaiden osallisuuden ja yhteisöllisyyden edistäminen, joita rehtori ja jokainen opettaja sekä ohjaaja edistää päivittäisessä työssään ja joita oppilaskunta, tukioppilaskunta ja kummiluokkatoiminta vahvistaa
- Ohjattu välituntitoiminta (nuorisotyön välituntitoiminta, harrastamisen Suomen malli)
- Poissaolojen säännöllinen seuranta
- Myönteinen ja kannustava palaute, vahvuuksien löytäminen, yksilöllinen kohtaaminen
- Poissaolojen syiden selvittämisen lisäksi on tärkeää miettiä, mistä syistä oppilaat tulevat kouluun, tunnistaa koulun vahvuudet ja vahvistaa niitä edelleen

2 Milloin on syytä olla huolissaan?

Huolta herättävät poissaolot

- Luvattomat poissaolot > puutu heti
- Selvittämättömät tai puutteellisesti selvitetty poissaolot > selvitä todellinen syy
- Toistuvat poissaolot tietynä viikonpäivänä tai tietyltä oppitunnilta (aineenopettaja on yhteydessä luokanohjaajaan, jos havaitsee runsaita poissaoloja omassa oppiaineessaan)
- Poissaolot päivinä, jolloin on koe tai esitelmä, uintia tai muuta kehollista
- Toistuvat valittelut pääkivusta, huonosta olostajne., lisääntyneet terveydenhoitajan tai lääkärin luona käynnit
- Toistuvat myöhästymiset Huom. [NEPSY](#)- oppilaille on usein tyypillistä ”liukuva” aika kouluun tulemisessa. He saattavat esim. stressaantua aamulla suurien oppilasmäärien samanaikaisesta liikkumisesta koulun käytävillä. Jos kyseessä on tämän tyyppinen haaste, vanhemman kanssa keskustelu sekä toimintamallien luominen on suotavaa. Minuutilleen kouluun pakottaminen saattaa olla jopa haitallista oppilaalle ja syödä koulumotivaatiota. Opettajalta vaaditaan hyvää pelisilmää siihen, milloin kokonaistilanne huomioiden kannattaa tulla vastaan ja milloin vetää rajoja.
- Oppitunnilta ja koulusta poistuminen kesken päivän, ainakin toistuvasti
- Jatkuva yhteydenpito kotiin koulupäivän aikana
- Koululla hengailu menemättä oppitunneille
- Vaikeus palata kouluun sairauspoissaolon tai loman jälkeen

(Sergejeff ym. 2020: 5)

Varhaiset käyttäytymiseen liittyvät poissaolomerkit

- Kouluun lähtemisen vaikeus aamuisin
- Vaikeudet mennä tietyille tunneille, välitunneille tai ruokalaan

- Vaikeudet siirtyä tunnilta toiselle
- Toistuva ahdinko luokassa tai perheestä erotessa
- Toistuvat pyynnöt saada soittaa huoltajalle/muulle läheiselle päivän aikana
- Yhtäkkinen arvosanojen heikentyminen tai töiden loppuun saattamisen vaikeudet
- Yhtäkkinen muutos käyttäytymisessä tai persoonassa
- Vanhempien käyttäytyminen: lapsen käyttäytymisen toistuva selittäminen, toistuvat matkat, terveyteen liittyvät ”tekosyyt” -> Nämä merkit voivat kertoa myös muista ongelmista, kuten kaltoinkohtelusta tai mielenterveyden ongelmista

(Pelkonen, Jenni 2021)

3 Roolit ja vastuut

Koulun vastuut

Poissaolojen merkitseminen on kaikkien opettajien vastuulla. Myöhästymiset ja poissaolot tulee merkitä Wilmaan mielellään jo saman tunnin, mutta viimeistään saman koulupäivän aikana. Luokkakokousten poissaolojen säännöllinen seurantavastuu on luokanohjaajalla ja luokanopettajalla.

Oppivelvollisuuslain (1214/2020) mukaan koulutuksen järjestäjän on ”seurattava oppivelvollisen opintojen edistymistä ja ilmoitettava oppivelvollisen huoltajalle ja muulle lailliselle edustajalle, jos oppivelvollinen ei suorita opintojaan opiskelusuunnitelmansa mukaisesti” (12 §).

Monialainen yhteistyö on keskeinen osa mikäli poissaoloja alkaa kertyä.

Huoltajien vastuut

Oppivelvollisuuslain (1214/2020) mukaan ”oppivelvollisen huoltajan on huolehdittava siitä, että oppivelvollinen suorittaa oppivelvollisuuden” (9 §). Oppivelvollisuuden valvonnan laiminlyönnistä todetaan seuraavasti: ”Huoltaja, joka tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta laiminlyö 9 §:ssä säädetyn velvollisuutensa valvoa oppivelvollisuuden suorittamista, on tuomittava oppivelvollisen valvonnan laiminlyönnistä sakkoon” (22 §). Huoltajan on ilmoitettava poissaoloista viipymättä ja selvitettävä poissaolon syy Wilmaan.

Perusopetuslain 35 § mukaan oppilaan tulee osallistua perusopetukseen, jollei hänelle ole erityisestä syystä tilapäisesti myönnetty vapautusta. Huoltajien on syytä käyttää harkintaa anoessaan ylimääräisiä lomia. Toistuva loman haku ei ole suotavaa. Koulu edellyttää, että luvan saanut oppilas ei tilapäisen vapauttamisen vuoksi jää jälkeen opiskelussaan. **Poissaolosta on kaikille häntä opettaville opettajille annettava tieto sekä sovittava koulutehtävien hoitamisesta etukäteen.** Luokanopettaja voi myöntää oppilaalle enintään neljän päivän mittaisen vapautuksen koulunkäynnistä harkintansa mukaan. Tätä pidemmistä

vapautuksista päätöksen tekee rehtori. Huoltaja hakee vapautuksen koulunkäynnistä Wilman sähköisellä lomakkeella. Lomake löytyy selaimella (ei sovelluksella) Wilman yläpalkista kolmen pisteen takaa.

Poissaolon myöntämisestä ei tule erillistä ilmoitusta tai päätöstä huoltajalle, mutta myönnetty poissaolo näkyy oppilaan tuntimerkinnöissä kyseessä olevien päivien kohdalla.

15.3 Toivakan perusopetuksen poissaolomalli

1 Varhainen puuttuminen

Poissaoloihin on erittäin tärkeää puuttua matalalla kynnyksellä aina, kun huoli herää. Yksittäisetkin luvattomat poissaolot ovat huolta herättäviä. Jokaiseen luvattomaan poissaoloon tulee puuttua heti ja ne tulee selvittää. Mikäli oppilaalla on huolta herättäviä poissaoloja, voit edetä esimerkiksi seuraavasti:

1. Keskustele oppilaan kanssa.
2. Keskustele huoltajan kanssa (Ohje: Keskustelu oppilaan ja huoltajan kanssa).
3. Sovi rästitehtävien hoitamisesta.
4. Kerro seuraavasi poissaoloja muutaman viikon ajan.
5. Jos ajanjaksolla ilmenee uusia huolta herättäviä poissaoloja, ota uudelleen yhteyttä kotiin ja konsultoi oppilashuoltoa. Muutoin oppilashuoltoa voi konsultoida tarvittaessa.
6. Jos uusia huolestuttavia poissaoloja ei tule, voit merkitä asian käsittelyksi esim. Wilmaan (tämä on hyvä merkitä, mikäli huolestuttavia tai runsaita poissaoloja ilmeneekin myöhemmin).

2 Kun poissaolojen tuntiraja ylittää 50 tuntia opettaja etene seuraavasti

1. Keskustele oppilaan kanssa.
2. Wilma viesti kotiin ”Huomasin poissaolojen tuntimäärän 50 täyttyneen”. Keskustele huoltajan kanssa. Jos poissaolot on selvitetty uskottavasti ja oppilaasta ei ole huolta, opiskeluhoiltopalaveria ei tarvitse järjestää. Kirjaa Wilmaan keskustelumerkintä oppilaan tuntimerkintöihin.
3. Pienestäkin huolesta opiskeluhoilun konsultaatio ja palaveri.

3 Kun poissaolojen tuntiraja ylittää 100 tuntia opettaja, etene seuraavasti

1. Keskustele oppilaan kanssa.
2. Keskustele huoltajan kanssa (Ohje: Keskustelu oppilaan ja huoltajan kanssa). Täyttäkää alkukartoituskysely (opettaja ja huoltaja), jos koette sen tarpeelliseksi. Kyselyä voi käyttää keskustelun tukena.
3. Jos poissaolot on selvitetty uskottavasti ja oppilaan koulunkäynnin suhteen ei ilmene huolta, opiskeluhoiltopalaveria ei tarvitse järjestää. Tällöin on kuitenkin sovittava siitä, miten rästitehtävät hoidetaan. Wilmaan merkintä esim. ”Keskustelu”
4. Mikäli huolta herättäviä tekijöitä on, ehdota opiskeluhoiltopalaveria. Kutsu palaveriin

tärkeiksi kokemasi toimijat (esim. kuraattori, psykologi, terveydenhoitaja jne.).

5. Poissaolojen syiden selvittämiseksi voidaan täyttää (LIITE 2) ISAP-kartoituskysely, pienemmille oppilaille SRA-S.

6. Sopikaa palaverissa mahdollisten rästiin jääneiden tehtävien hoitamisesta ja muista tukitoimista. Aseta seurannalle aikataulu ja sopikaa seurantapalaveri. Huolehdi palaverin asianmukaisesta kirjaamisesta.

7. Mikäli seurantapalaverissa todetaan, että poissaolot eivät ole kasvaneet, voidaan seuranta päättää toistaiseksi. Arvioidaan, miten tukitoimet ovat olleet hyödyksi ja jatketaan niitä.

8. Mikäli poissaolot kasvavat myöhemmin, ota uudestaan yhteys kotiin.

4 Jos poissaolot edelleen jatkuvat eivätkä sovitut tukitoimet riitä, poissaolot kasvavat 120 tuntiin, opettaja etene seuraavasti

1. Kutsu koolle uusi opiskeluhoitopalaveri tai monialainen asiantuntijaryhmä, kutsu myös rehtori mukaan palaveriin. Huolehtikaa asianmukaisesta kirjaamisesta ja huoltajan kirjallisesta suostumuksesta palaverin kokoonpanoon.

2. Arvioikaa palaverissa, miten tukitoimet ovat toimineet (mistä on ollut apua, mitä lisätukitoimia tarvitaan). Sopikaa uusista tukitoimista ja seurantapalaverista.

3. Konsultoikaa monialaisia asiantuntijoita (perhetyöntekijä, sosiaalityöntekijä, kuraattori, psyk. sh., jne.), mikäli eivät vielä olleet palaverissa mukana.

4. Ota yhteys lastensuojeluun sosiaalihuoltolain mukaista yhteydenottoa tuen tarpeen arvioimiseksi tai lastensuojeluilmoitusta varten. Yhteistyön kannalta on hyvä keskustella huoltajan kanssa ennen yhteydenottoa/ilmoitusta.

16 LÄHTEITÄ JA LINKKEJÄ

Koulupoissaolojen interventiotaulukko perusopetusikäisille (Kearneyn SRAS-R-kyselyn poissaolosyiden mukaisesti jaoteltu)

Koulua käymättömät oppilaat – Pieni opas koulunkäynnin tueksi

Lastensuojelun käsikirja

Lastensuojelulaki § 25

Pelkonen, Jenni 2021: AVI:n koulutus koulupoissaoloista ja kouluun kiinnittymisestä

Sergejeff, Johanna; Mantila, Harri & Pilbacka-Rönkä, Tiina 2020: Tuettua verkko-opetusta erityistilanteissa. Tuuve-loppuraportti. – 31.12.2021

Sosiaalihuoltolaki § 3

17 LIITTEET

LIITE 1 Alkukartoituskysely huoltajalle ja opettajalle

pvm _____

Vastaaja: huoltaja opettaja

Huoltaja ja opettaja täyttävät oman versionsa kyselystä. Merkitse, millaista huolta tunnet lapsesi/oppilaasi koulunkäynnistä.

1 ei lainkaan huolta, 2 vähän huolta 3 jonkin verran huolta, 4 paljon huolta, 5 erittäin paljon huolta

- Lapsen kaverisuhteet ja/tai koulukiusaaminen
- Haasteet tunne- ja vuorovaikutustaidoissa
- Haasteet koulumotivaatiossa
- Oppimisvaikeudet
- Koulunkäynnin vaikeudet (esim. kotitehtävien tekeminen, opiskeluvälineistä huolehtiminen)
- Tuntityöskentelyn haasteet (esim. työskentelyn aloittaminen/ylläpitäminen, ryhmätyöt)
- Koulun kuormittavuus, jaksaminen koulussa tai kotona koulupäivien jälkeen
- Tiettyihin opettajiin ja/tai oppiaineisiin liittyvät asiat
- Muihin koulun tilanteisiin (esim. ruokailu, välitunnit, juhlat, wc-käynnit) liittyvät asiat
- Poissaolot ja myöhästely
- Käyttäytymisen haasteet
- Päivärytmiin liittyvät huolet (esim. vuorokausirytmä, kotiintuloajat, ruokailuajat ja ruutuaika)
- Lapsen terveyteen liittyvät asiat
- Yhteistyö kodin ja koulun välillä
- Jokin muu, mikä?

Lomakkeen täyttämisen jälkeen keskustellaan

- Mitä oppilas itse ajattelee omasta koulunkäynnistään?
- Minkä asioiden hän haluaisi muuttuvan?
- Millaisista asioista oppilas, huoltaja ja opettaja ovat eniten huolissaan?
- Nousiko lomakkeista asioita, jotka oppilas, huoltaja ja opettaja ovat arvioineet eri tavoin? Mistä erot voisivat johtua?
- Millaisena oppilaan tilanne näyttäytyy kotona ja koulussa?
- Miten huolta aiheuttaviin tekijöihin voitaisiin vaikuttaa?
- Asetetaan yhteiset tavoitteet ja pohditaan, mitä oppilas, huoltaja, koulu ja muut toimijat voisivat tehdä asian ratkaisemiseksi.

Huolenaiheet, tavoitteet ja tuen keinot kirjataan palaverista kirjoitettavaan muistioon. Alkukartoituskyselyt säilytetään seurantaan varten

LIITE 2 Tarkemmat poissaolokartoituskyselyt ja koulunkäytikyvyn arviointitesti -ja arvio

Lisäksi voidaan tehdä

- A) Laajempi poissaolokartoituskysely oppilaalle itselleen esimerkiksi ennen palaveria
11-18-vuotiaille sopivat kysymykset [Koulupoissaolojen oireet ja syyt kartoitus ISAP](#)
7-17- vuotiaille sopivat kysymykset [Lapsen paras, yhdessä enemmän SRA-S](#)
- B) Valterin [koulunkäytikyvyn arviointitesti ja toimintakykyarvio](#) kartoittaa oppilaan, huoltajan ja ammattihenkilöiden yhteistä näkemystä oppilaan toimintakyvystä.

LIITE 3 Tsekkilista opettajalle

Mitä toimia poissaoloihin puuttumiseksi on tehty?

- Oppilaan kanssa keskustelu
- Huoltajan kanssa keskustelu
- Rästitehtävistä sopiminen (yhteistyössä oppilaan ja aineenopettajien kanssa)
- Opiskeluhoitoryhmän konsultointi
- Alkukartoituskysely opettajalle ja huoltajalle
- Laajempi kartoituskysely poissaolojen syiden selvittämiseksi (ISAP tai SRA-S)
- Opiskeluhoitopalaveri
- Monialainen työryhmä
- Kuraattorin/koulupsykologin konsultointi
- Muun asiantuntijan konsultointi
- Huolipuhelu/yhteydenotto lastensuojeluun
- Sosiaalihuoltolain mukainen yhteydenotto tuen tarpeen arvioimiseksi yhdessä huoltajan kanssa (keskustele vanhemman kanssa ennen yhteydenottoa)
- Lastensuojeluilmoitus